

Universitätsbibliothek Paderborn

D. Ioannis || Slotani || Geffensis, Sacrae || Theologiae Profes-||soris, De retinenda fide orthodo-||xa & catholica aduersus hæ-||reses & sectas, & præci-||puè Lutherana[m], Li-||bri nouem.||

> Slotan, Johann Coloniae, 1560

VD16 S 6745

F. Ioannis Slotani Geffensis, Sacrae Theologiae professoris, De vero verbo Dei oratio, habita Coloniae in schola Theologoru[m], anno 1559. 5.

Octobris.

urn:nbn:de:hbz:466:1-29875

minus umelio antulú maris, corum, :Diruuit ma-1 laxata aris effe on Dei n se pre deatur, eius ofi'dei,in nclinata uòdnul

tur. Et

clesiahe

uberna-

iritibus,

demergi

domino

us in se-

F. IOANNNIS SLO-

TANI GEFFENSIS, SACRAE
Theologiæ professoris, De vero
verbo Dei oratio, habita Co
loniæ in schola Theologorű, anno 1559. 5.
Octobris.

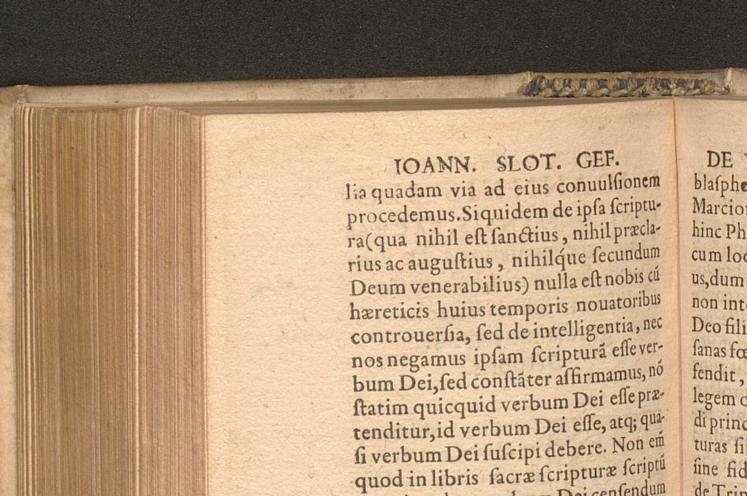

Stendimus alibi, omne id verbum Dei ef fe, quod ad Ecclesiæ vtilitatem, à Deo reue latum est, & docuimus sub hac definitioe, no

lia qua-

solum contineri canonicas vtriusq; Te stamenti scripturas, verum etiam sacro-sanctas Traditiones, & hanc verbi Dei definitionem, eneruare aduersariorum definitionem, qua dicunt illud esse verbum Dei, quod à Deo reuelatu, & duntaxat sacris scripturis, expressis verbis demandatum est. Quod eorum rusnosum fum sundamentum, quanqua alibi satis superes; destruxerimus, modò tamen a-

5

catholicæ. No enim fatis est, multas scri Pturarum autoritates adduxisse, sede Scripture as probe intellexisse. Omnes enimpro non in le. pemodum hæretici, scripturarum testi gendo, sed monijs, sed non bene intellectis, ad erin intelli- rores suos confirmandos vsi sunt. Et gédo con- ideireo Sanctus Hilarius in libro ad Có stantium recte scribit: Memento nemi nem hæreticorum esse, qui se nuncnon secundum scripturas, prædicare ea, que

reperitur, hoc verbum Dei censendum

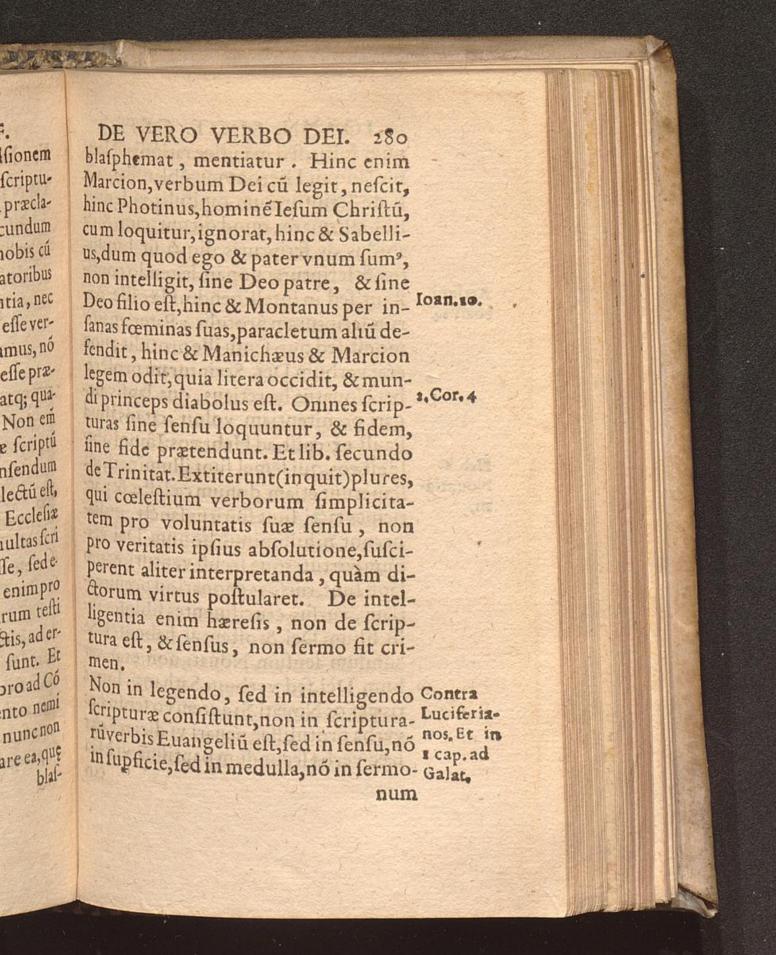
est, sed quod sanèin illis intellectuest,

secundum interpretationem Ecclesia

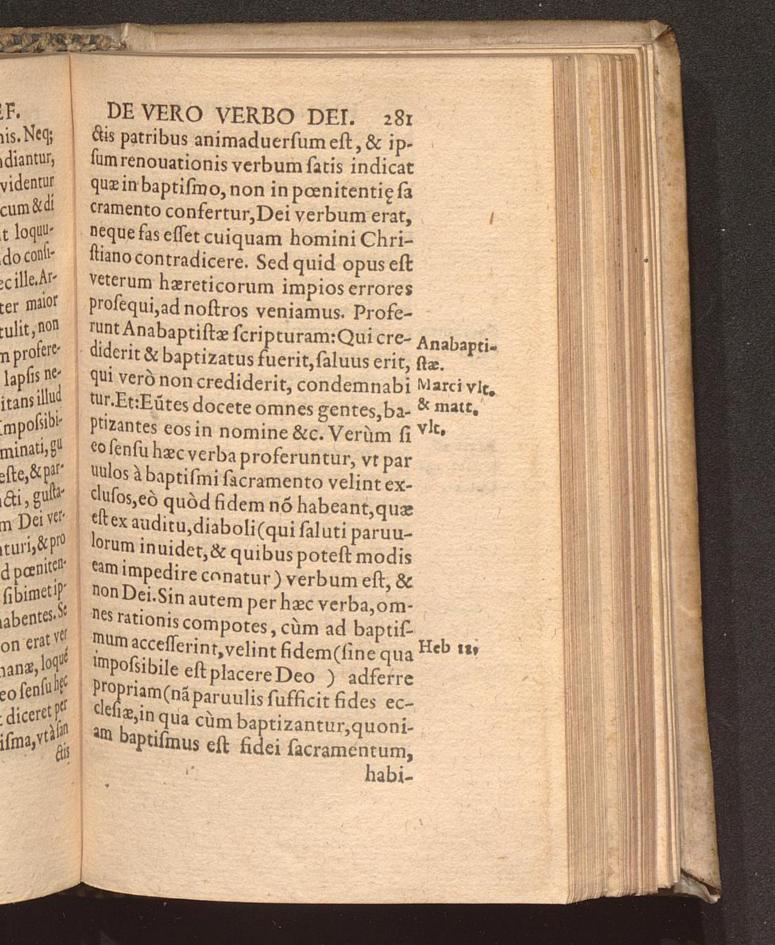
fine fid de Trin qui cœ tem pr pro vei perent ctorum ligenti tura ef men. Non in Icriptu

ruverb

in fupf

IOANN. SLOT. GEF. DE num folijs, sed in radice rationis. Neq; ctis pa fibi(inquit Hieronymus)blandiantur, fum re si de scripturarum capitulis videntur quæin sibi affirmare, quod dicunt, cum &di cramer abolus de scripturis aliqua sit loquineque tus, & scripturæ non in legendo consiftiano (stant, sed in intelligendo. Hæcille. Arveteru. Arriani rius scripturam protulit : Pater maior profeq Ioan.14 me est, sed quo sensu ille protulit, non runt A erat verbum Dei. Scripturam proferediderit bat Nouatus hæreticus, qua lapsis nequi ve gari pænitentiam voluit, citansillud tur.Et: Pauli ex epist.ad Hebræos:Impossibiptizant leest eos, qui semel sunt illuminati, gu eo sens Heb.6. stauerunt etiam donum cæleste, & par uulos ? Nouatiaclusos, ticipes facti sunt spiritus sancti, gultani, est ex a uerunt nihilominus bonum Dei verbum, virtutesque seculi venturi, & pro lorum eam in lapsi sunt, rursus renouari ad pæniten. tiam, rursus crucifigentes sibimetip non D sis filium Dei, & ostentui habentes. St nes rat cundum sensum Nouati, non erat vet muma bum Dei, sed verbum Sathanæ, loque imposs tis per os Nouati. Si autem eo sensules Propri verba protulisset, negari vt diceret per clesiæ, hæc verba secundum baptisma, vtasan am bar

F.

DE IOANN. SLOT. GEF. de verc habitum in eo fidei consequuntur, & ne & fa iam deinceps fideles vocantur & funt. taphori vt etiam decedétes, credatur in fide & quali D confessione nominis Christi decessisum dec. se) sine qua non sit consequuturus rant au salutem, verbum Dei est, omni vene autsi (ratione amplectendum. Verum de amentia hoc latius egimus in Tractatu de bagressi, Sacramen ptismo paruulorum. Adducunt Sacraconfecra mentarij hæc Christi verba sacrisscritaril. re, pro e pturis comprehensa, & à Christo propus mei lata, dum Eucharistiæ sacrosanctum Hic pan sacramentum institueret: Hoc est corprorius pus meum, &, Hic est sanguis meus. Matt 26. Quæ si hoc sensu proferrent, vtin Eudequib Masc1 140 ciauit : A charistia præsens reuera esse intellige-Luc.21. in mei c rent, verum & viuificum corpusdo. verbum mini nostri Iesu Christi, verumque erit. & viuificum eiusdem sanguinem,ne-Iam qu mini dubiú, quin sint verba pei. Nam firmat f & ipfa Christi verba hoc demonstrat. in Euch & ipse verus consensus ab initio vsque tecorpo ad præsens tempus Catholicæ Eccleintellige siæ idipsum comprobat. Si autem funt hab hæc verba non simpliciter vt sonant, ruintell iuxta singularem iignificationem,non

DE VERO VERBO DEI 282 de vero corpore, ac vera viuenti carne & sanguine, intelligunt, sed me taphorice aut schematice accipiant, quali Dominus dicat, illa corpus meum declarant designantque, vel sigu rant aut adumbrant corpus meum, autsi (vt de quibusdam resertur) eò amentiæ atque audaciæ fuerint progressi, vt etiam ipsa Christi verba in consecratione cœnæ dominicæ mutare, pro eo quod ille dixit, Hoc est cor pus meum, non fuerint veriti dicere, Hic panis meus, aut denique si eadem prorius omittere non dubitarint (xt de quibusdam narratur) qui sic enunciauit: Accipite, comedite, hoc facite in mei commemorationem, certè non verbum Dei sed diaboli censendum erit.

Iam quid dicam de Lutheranis, qui af Lutherafirmăt substantiă panis & vini manere ni,
in Eucharistie sacrameto, vnà cu verita
te corporis et sanguinis Chri? Nuqd sic
intelligentes verba Chri, existimandi
sunt habere verbu dei, hocest, veră eotuintelligentiă? Haudquağ. Non sunt

ergo

ntur, &

& funt.

fide &

ecessif-

uturus

ni vene

rum de

de ba-

t Sacra-

cris fcri-

fto pro-

Canctum

eft cor-

is meus. yt in Eu-

rpus do-

rumque

nem,ne-

ei. Nam

nonstrat.

tio vsque

æ Eccle-

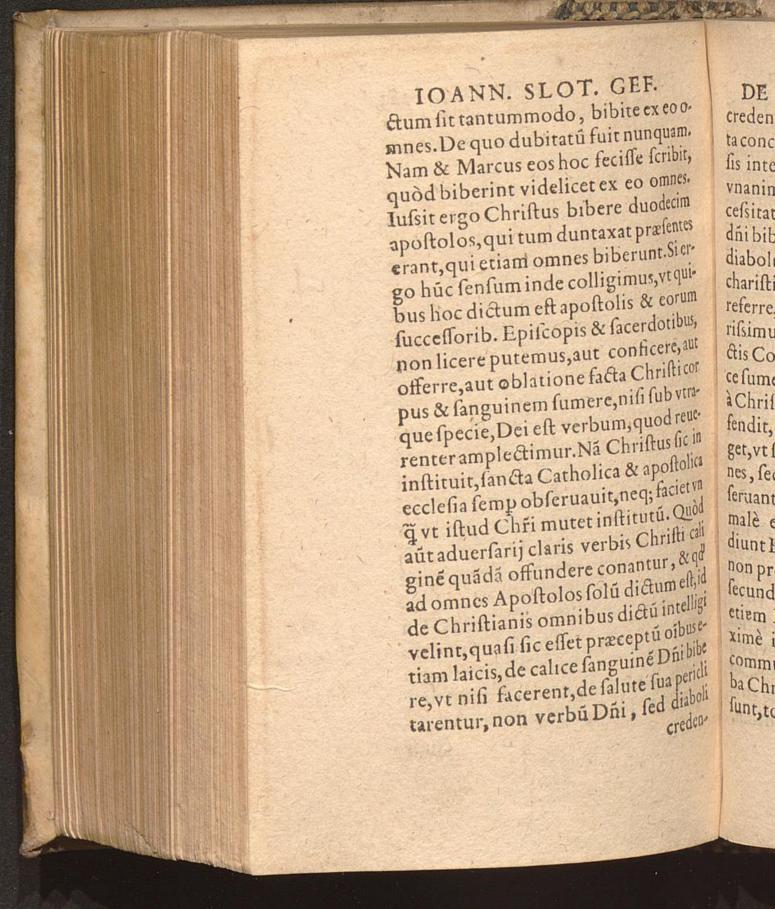
Si autem

t fonant,

nem,non

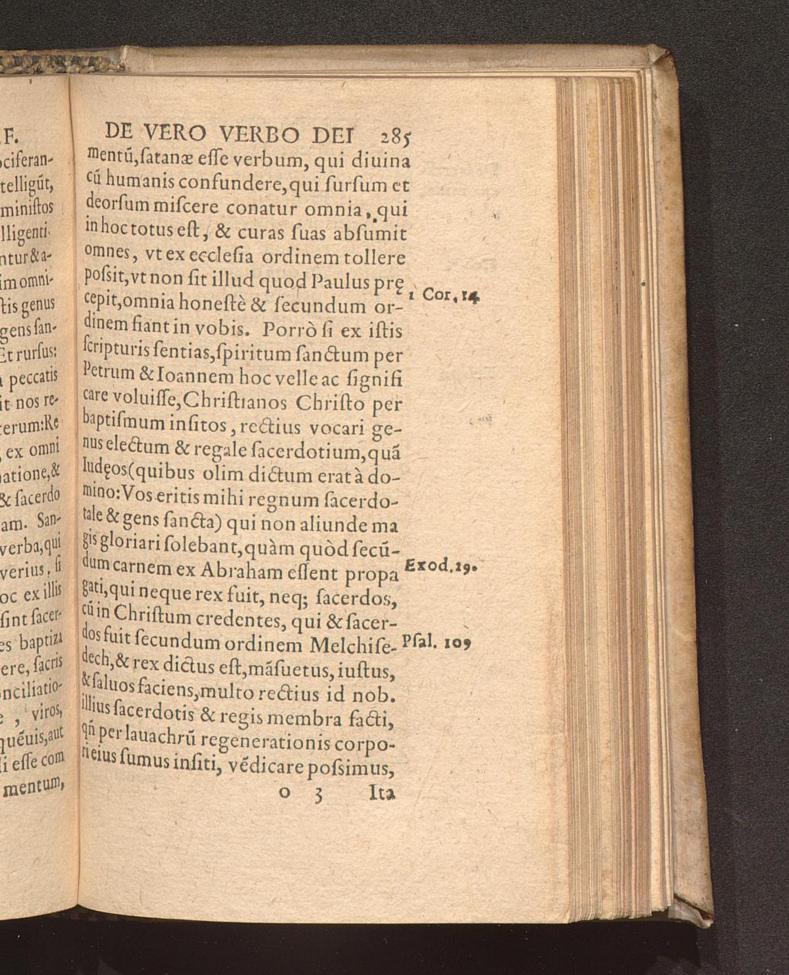
IOANN. SLOT. GEF. DE ergo verbum Dei, sed diaboli. At si pamini, fee nem conuerti in corpus, & vinumin ba Chri sanguinem Christi, neque facta consefaab eo, cratione, vllam ibi substantiam panis ligere co & vini remanere, & cum ecclesia catho gamus. lica transsubstatiationem panis incorambigit pus, & vini in sanguinem crediderint ram mag (Christus enim non dixit, Hiceitpacatholic nis meus, neque cum pane est cormus pro pus meum, sed, hoc est corpus meum. autem r Neque dixit: Hoc est sanguis meus, aut cesse est, cum hoc vino est fanguis meus, sed, hic vtquibi est sanguis meus) iam erit verbum Dei. leamus. lis dicta Sed de his prolixius in libro disputati-Bibite ex onum nostrarum aduersus hæreticos, duntaxa hoc om. & præcipuè contra Velsium. Rapiunt nepersp pro communione vtriusque speciei ilcænam c nes. la verba Christi, quæ in vltima cænadi reauten xit Apostolis dum calicem eis porridecim d geret:Bibite ex hoc omnes. Quæsiinxit cap 1. telligere velint, ex eis colligere ac deficum du nire omnes, etiam laicos communicando 22.Cum tes, adstringi ex præcepto Domini, ad buit, & suscipiendam E,ucharistiam sub vtraq; Quid pe specie, quia sensum non habent, quoes ad hos c protulit Christus, verbum non sunt do enumer

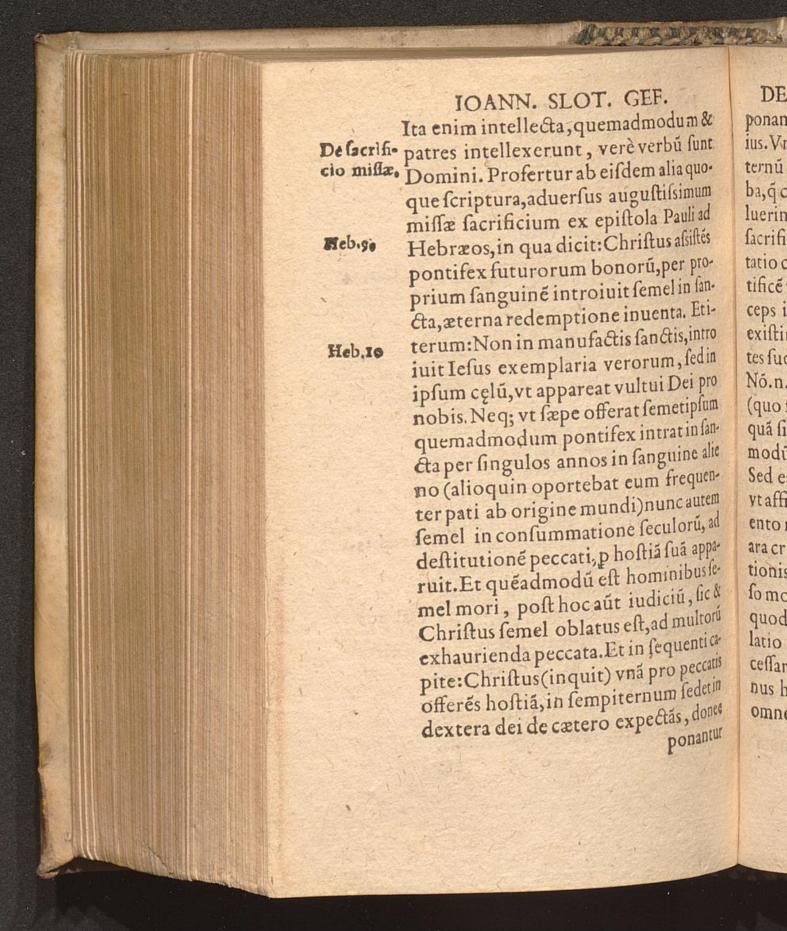
DE VERO VERBO DEI. F. It si pamini, sed diaboli. Cocedimus enim ver numin ba Christi, verùm eo sensu ea esse expsconfesab eo, quem ex eo loco aduersarij col m panis ligere conatur, hoc est, quonstanter ne ia catho gamus. Non ergo hic descriptura illa in corambigitur, sed de intelligentia. Scriptu diderint ram magis reuereter amplectimur, nos ic est pacatholici, quam aduersarij, & dimicaest cormus pro eiusdem vera intelligentia. Si meum. autem rectè ea intelligere volumus, neneus, aut cesse est, vt quæ præcesserüt, videamus, fed, hic vt quibus ea dicta sint, cognoscere vaum Dei. leamus. Intelligimus ergo ea verba, soisputatilis dicta esse Apostolis duodecim, ibi ereticos, duntaxat cum Christo præsentibus. No Rapiunt ne perspicue Mattheus cum dominica peciei ilcanam describeret, dixit cap. 26. Vespe a cœnadi reautem facto, dicumbebat cum duo eis porridecim discipulis. Quod & Marcus di-Juæsi inxitcap 14. Vespere autem facto, venit reac deficum duodecim. Et similiter Lucas ca. munican-22.Cum(inquit)facta esset hora, discu mini, ad buit, & duodecim Apostoli cum eo. ub vtraq; Quid perspicuè magis dici potest?quin nt, quo ea ad hos duodecim, quos ita diligenter on funt do enumerant Euangelistæ memorati, dimini, ctum

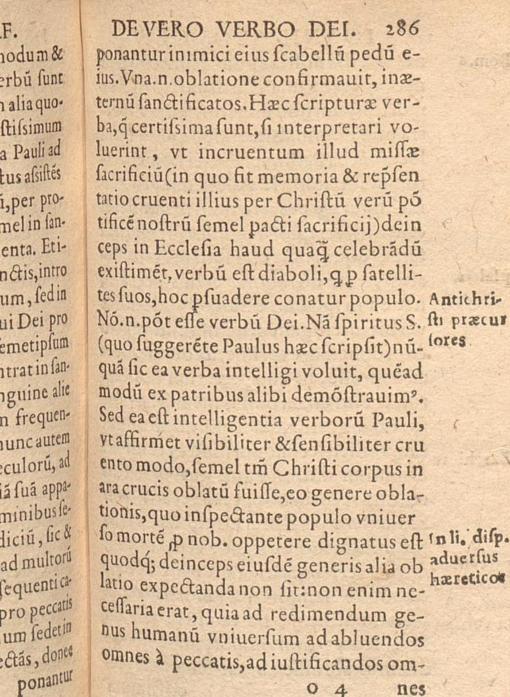

F. DE VERO VERBO DEI. 284 ex e0 0credendum est esse. Ná de hac re decreinquam. taconcilior u Constantiens & Basiliee scribit, sis intercesserunt, in quibus ab osbus omnes. vnanimiter definitu est, no esse de neuodecim cessitate salutis, vt de calice sanguinem ræfentes dni bibant oës Christiani. Non laborat unt.Sierdiabolus de altera vel vtraq; specie Eu us, vt quicharistiæ suméda, nouit nihil ad saluté & corum referre, vtatur quis calice nec ne, scit ve rdotibus, rissimum esse quod à patribus in predi ficere, aut dis Concilijs decretu eit, nihil de cali-Christicor ce sumendo tanq ad saluté necessarium i fub vtra-Christo præceptú esse, nihil eum ofjuod reuefendit, quòd sub vna specie, nechoc vr istus sic in get, vt sub duplici communicent homi apostolica nes, sed vt contra ordinationem & obq; faciet vn seruantiam Ecclesiæ faciant homines, utú. Quòd malè eum habet, quòd sunt qui obe-Christi cali diunt Ecclesiæ, & comunione (na alias ntur, & gd non proficit comunicatibus ad salute) Etum est,id secundum ordinationem & observan-Hű intelligi etiem Ecclesiæ accipiunt, vnde maotú oibuseximè instat & vrget, ne hoc modo né Dni bibe communicetur. Vnde quicunque vere sua pericli ba Christi, quæ solis Apostolis dicta sed diaboli sunt, torquent ad omnes etiam laicos, credenficque

加以从风景。回答《李宪》 DE IOANN. SLOT. GEF. mentu, sicque ea intelligenda esse vociserancũ hum tur, quoniam perperam ea intelligut, deorfui verba sunt diaboli, per suos ministos inhoct ea contra Ecclesiasticam intelligentiomnes, am male exponentis. Proferuntur&apossit, v liæscripturæ.Scriptum estenimomni-Non one cepit, 01 bus Christisidelibus: Vos estis genus neseffe ladinem f electum, regale sacerdotium, gens sancerdotes. fcriptur 'cta, populus acquisitionis. Et rursus: g. Pet. 2. Petrum Qui dilexit nos, & lauit nos à peccatis A poc. s care vol nostris in sanguine suo, & fecit nos rebaptism gnum & sacerdotes Deo. Et iterum: Re nus ele& demisti nos in sanguine tuo, ex omni Apoc.s. Iudeos (tribu & lingua, et populo, & natione,& mino: V fecilti nos deo nostro regnú & sacerdo tale & ge tes, & regnabimus super terram. Sangis glori cta quidé sunt hæc scripturæ verba,qui dum car bus nihil est certius, nihil est verius, si rectè intelligantur. Si enim hoc ex illis gati, qui cu in Ch colligunt, vt ex æquo omnes sint sacerdos fuit ! dotes hierarchici, æquè omnes baptizi dech, & 1 re, equè pdicare, equè absoluere, sacris &faluos operari, et quocuq; alio reconciliatio illius face nis ministerio equè vti posse, viros, an per la mulieres, pueros, vt potifice queuis, aut neius fu sacerdoté, qs no videt diaboli esse com mentum,

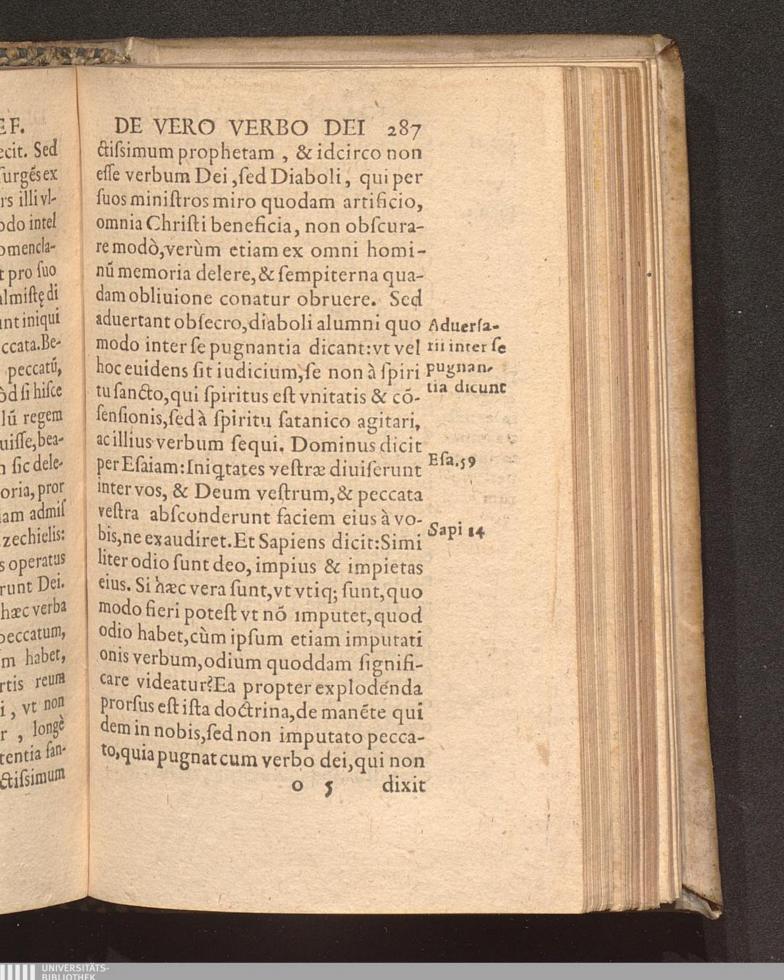

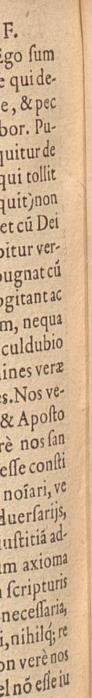

0 4 nes

IOANN. SLO. GEF. DI nes vna illa hostia abundè suffecit. Sed ctissis Rom, 6 nec poterat. Quia Christus resurges ex effe v mortuis, iam non moritur, mors illivlfuos n tra non dominabitur. Hoc modo intel omnia lecta verba Pauli, verbi Dei nomenclare mo nű me turam sortiuntur. Adducunt pro suo no imputato peccato illud spalmiste di dam o aduer centis:Beati quoru remissa sunt iniqui tates, & quorum tecta funt peccata. Bemodo atus vir cui no imputauit dns peccatu, hocei pfal, 38. nec est in spu eius dolus. Quòdsi hisce tu fan fensio verbis intelligant sanctum illu regem & prophetam exprimere voluisse, beaacillin tu eum esse, in quo peccatum sic deleper E tur, vt eius etiam omnis memoria, pror inter vestra sus extinguatur, quasi nunquam admil Ezechi. 18 fum fuisset, secundum illud ezechielis: bis, ne litero Omnium iniquitatum, quas operatus est, non recordabor, verba erunt Dei. eius. Sin autem eo sensu Dauid hæcverba mode odio loquutum fuisse dicant, vt peccatum, onis v peccatum quod veri peccati rationem habet, quodque sempiternæ mortis reum care non impu fit verum, facit hominem, sic remitti, vt non prorf sit, sed vt non imputetur, longe demi dicimus abfuisse ab hac sententia fanto,qu **Aissimum**

IOANN. SLOT. GEF. ftos, fe dixit per Esaiam prophetam: Ego sum Ff2.43 qui non imputo, sed ego su ipse qui dequate fidem leo iniquitates tuas propter me, & pec catorum tuorum non recordabor. Pu-Cano Ioan 1, gnat cum Dei spiritu qui loquiturde **stitian** dñsp Christo: Ecce agnus dei, ecce qui tollit peccata mundi. Qui tollit(inquit)non putar fcript qui imputat. Cum itaq; pugnet cu Dei verbo & spiritu, nonne censebitur verq.No Huic bum esse diaboli? Nec minus pugnat cu ad rer De fictitia verbo dei, quòd quanda excogitantac & excogie fingunt, imputatiuam iustitiam, nequa necef lanæl cia impu- quam nobis inheretem, q proculdubio politi tatiua ad-commétus est Satanas, vt homines verz esse q iustitiæ prsus faceret expertes. Nos vedit se rò de iustitia, Christo potius & Aposto gum. lis eius fidem habeamus, q verè nos san cation ctos, verè liberos, verè iustos esse consti renat tutos, ac filios dei, non modo no fari, ve crede rum etiam esse dixerunt, q aduersarijs, nator qui dum imputatiuam hanc iustitia adranti dam struere conatur, pprium suum axioma falsum esse demostrant, q in scripturis in fcr illisp osa continentur ad salutem necessaria, quodq; præter eas nihil credi, nihilq; re velar ferua cipi oporteat. Nam certè, non verenos esse iustos, sed imputatiue, vel no esse iu occul

DE VERO VERBO DEI 288 stos, sed pro iustis imputatione haberi, quatenus Christiiustitiam per sidé pos sidemus, no est scriptu vsa in scripturis Canonicis. Reputari nobis fidem ad iustitiam, beatum esse cui non imputauit dns peccatum, propter Christum, no re putari nobis delicta nostra, legimus in scripturis, imputatiua aut iustitiam nuf q. Non est ergo verbu dei, sed diaboli. Huic simile est que docent, omni homini De inant ad remissione peccatoru consequedam missionis necessariu esse, vt credat certò & absq; vl peccatola næsitatioe ppriæ infirmitatis & indis rum, & fupositionis, peccata sibi esse dimissa, nec tura salug esse quenq verè iustificatu, nisi qui credit se iustificatum, & hac sola fide iustifi cationé & absolutionem pfici, hominé renatu &iustificatum, teneri ex fide ad crededu, se certò esse in numero pdesti natoru, &in fine víq; magnu illud píeue rantiæ donum habituru, absoluta qua dam & infallibili certitudine. Hæc vbi inscripturis reperiunt?Quin aduersant illis potis. Nescit homo (ingt) vtru odio Eccles velamore dign's sit, sed ofain futura re seruant incerta. Delicta qs intelligit?ab occultis meis mudame. Quis pot dicere, Plal.18

IOAN. SLO. GEF. D mundum est cor meum, purus sum's esini Prou 20 peccato? Verebar omnia opera mea (in-Inc 9 ba, ni 2. Cor.4 quit S.Iob)sciens quòd no parceresdepiant Ecclei.s linquenti. Et Paulus ait: Nihil mihi con in bo scius sum, sed non in hoc iustificatussu. nu fal De propitiato peccato (ait ille) noli elle ita de fine metu. Ne dicas: Mifericordia domi denti ni magna est, multitudinis peccatorum dei, se meorum miserebitur. Misericordia em am ad & iraab illo cito proximant, & in pecduxif catum respicit ira illius. Cumque metu Deun & tremore (inquit Paulus) falutem ve, & affi stram operemini. Beatus homo qui sem magis Philip. 2 per est pauidus, inquit Salomon. Qui bis op Prou-18. fine timore est, non poterit iustificari, dicant Ecclel.s ait Ecclefiasticus. Sed non præsentis in crimin stituti, plura adferre hoc axioma testigulatu monia, satis est enim paucis demonstras prium se, pugnare cum sacris literis, & euides aut Iu fit, non esse verbum domini, sed diabo. cation li, qui cum hac inani fiducia, demergelentiu re conatur homines ad æterna gehenne re, qua De libero supplicia. Proferuntur scriptura ex nèage Psalmo.36. Apud dominum gressus hoproui arbitrio. minis dirigetur, & viam eius olet. Et nam o ex Esaia: Omnia opera nostra operatus nem e F[2, 26,

DE VERO VERBO DEI 289 us fum a es in nobis. Aperta sunt scripturæ vermea (inba, nihilq; illis est certius. Sed si ita acciceresdepiantur, vt dicant hominem nihilo plus mihi con in bona agere, quàm agat securis in ma catussu. nu fabri, aut lutum in manu figuli, atq; noliesse ita deum per filium suum, legem in cre dia domi dentibus implere, nihil vtagant ipsi, nõ catorum dei, sed verbum est diaboli, qui eos etiordia em amad ea blasphemiarum portenta de-& in pecduxisse tandem videtur, vt solum bonu jue metu Deum, etiam malorum autorem faciat, item ve-& affirment impudenter, neque bona qui sem magis, quàm etiam in opera mala in noon. Qui bis operari, quòd haud aliter se habere istificari, dicant facinorosos, ad ea quæ patrant esentis in crimina, quam se habet gladius quo iuma testigulatur proximus. Neque minus esse p monstraf prium opus dei, Dauidis adulterium, & euidés aut Iudæ proditionem, quam Pauli voed diabo. cationem? potuit ne dici aliquid pestidemerge. lentius?Quid autem est aliud hoc doce gehenne re, quam omnem ordinem, omnem bepturæ ex nèagédi curam, omnem folicitudinem ressushoprouidentiam ac industriam, & discipli olet. Et nam omnem euertere, omnem religiooperatus nem ex mortalium animis, radicitus ees uellere.

IOANN. SLOT. GEF. bifct uellere, deniq; vitam humanam ab hooper minibus velle proscriptam, & proilla cùm introductam, pecuniam quanda, securi nihil tatem, ac feralem licentiam? Ad quider est, n go leges?quorsum magistratus &princi illef pes?cur bonis pmia, malis costituta sunt effici suplpicia?Deniq; quorsum etiam istud am vt priner, qu deus mercedé regni calestis letis, pijs pmittit, gehenne verò pœnas impi tis ea js comminatur, si osa siue bona, siue ma vt fac la, sine nobis operatur in nobis?si absoàvob luta necessitate & ineuitabili, patimur tis, & magis, q agimus, aut velut ferræ qdam, Et ho ab illo acti agimus? Si auté in hunc movnde dum has scripturas accipiamus, vtintel ens, v ligamus, oía opera nostra operariinno cuid bis deum, operari & velle & perficere, ori m operari oía in omnibus, quemadmodí rat co sessor agit equum, & no quemadmodu am or faber agıt serra, verbu dei habes. Opa nia o tur siquide in nobis deus, verum nó oti re,& osis nobis, sedipsis etiā & voluntaté& nenc conatum adhibentibus, quang vt velldecla mus fine nobis operatur, vtait Aug. Ab labor In lib de ipso em præparatur voluntas nostra,cú tribu Gram. & volumus, & sic volumus vt faciamus, no lib.arb ca. 13.

EF. am ab ho-& proilla dá, securi Ad quider us &princi titutasunt tiam istud ni cælestis cenas impi na, siue ma bis?fiabsoi, patimur erræ gdam, huncmous, vt intel perariinno perficere, emadmodú emadmodú abes. Opaerum nó oti oluntaté& ang vt veliait Aug.Ab as nostra,cú faciamus, no biscum

DE VERO VERBO DEI biscum cooperatur, sine illo tamen, vel operante vi velimus, vel cooperante cum volumus, ad bona pietatis opera, nihil valemus. Veruntamen certum est, nos facere cum facimus, quamuis ille faciat, vt faciamus, præbendo vires efficiacissimas voluntati, qui dixit: faciam vt in iustificationibus meis ambuletis, & iudicia mea obseruetis & faciatis ea. Cùm dicit (inquit Augst.) faciam vtfaciatis, quid aliud dicit:nisi aufera Vbi sup. c. àvobis cor lapideum, vnde non facieba 260 tis, & dabo cor carneum, vnde faciatis? Et hoc quid est?nisi auferam cor duru, vnde non faciebatis, & dabo cor obediens, vnde faciatis. Ille facit vt faciamus, cui dicit homo: Pone domine custodia ori meoiQuòd beneficium dei iam fue rat consecutus, qui dixit:Posui custodi am ori meo. Quomodo autem deus om nia operetur in nobis, & velle & perfice re,& op placeat coram se, non tamen sine nobis san ctissimus apostolus Paulus 1. Coreig declarat dicens: Abundantius omnibus laboraui, sed ne sibi suæq; virtuti bona tribuere videret, q per ipsum deus opra

tus

DE

illisnor

bũ dei,

intellig

icripta i

sed de e

funt int

tur.Si vi

eruere v

norem,

ptura. G omniop

& Græc

narum a

menter

bi obui

Iudith E

Barfabe

donofor

Iofue, an

ne sanct

idololat

bicontr

cum dix

gloria, d operant

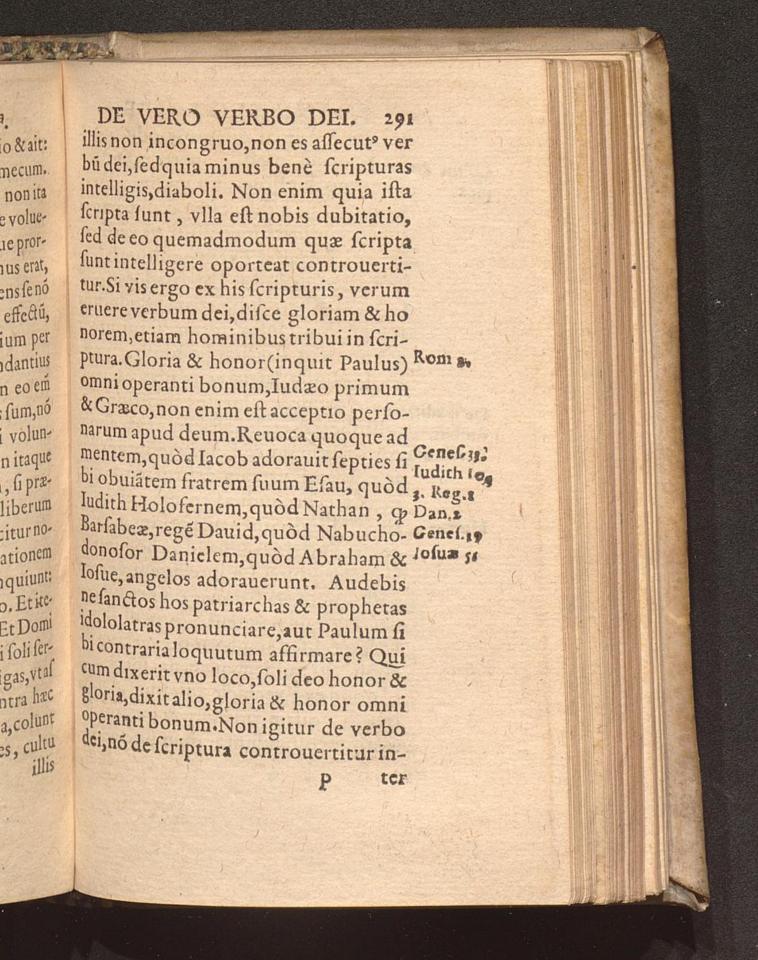
dei, no c

IOAN. SLOT. GEF.

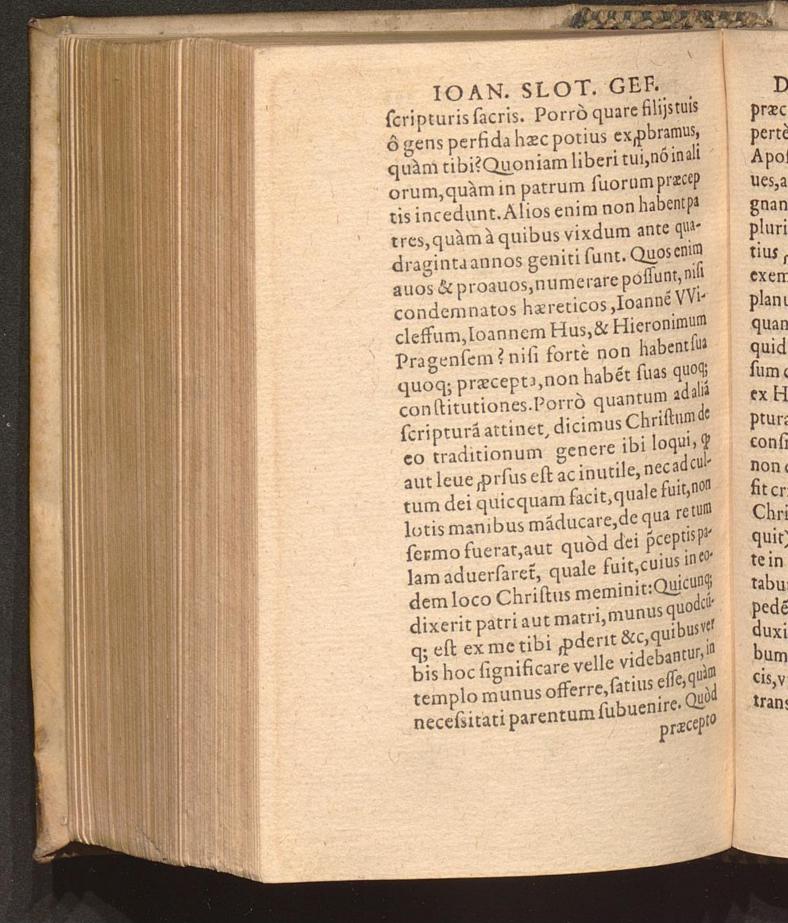
tus fuerat, subiunxit euestigio & ait: Non ego autem, sed gratia Dei mecum. Quando dicit : Non ego &c. nonita accipiendum est, quasi dicere voluerit, se nihil laborasse, nihilque prorsus operatum esse, sed quia minus erat, maluit dicere mecum, præsumenssenó solum operis esse ministru per essedu, sed operatis quodammodo socium per consensum. Ac si diceret: Abundantius laboraui, non ego, sed & ego, in eo em quòd solo dei dono præuentus sum, nó ego, in eo autem quòd domini voluntate subsecutus sum, & ego. Non itaque Sanctoru. adiecisset, & gratia dei mecum, si præueniente gratia, subsequens liberum arbitrium non habuisset. Obijciturno. bis aduersus Sanctorum inuocationem sacra seriptura. Scriptum est inquiunt Gloriam meam alteri non dabo. Etite rum: Soli deo honor & gloria. Et Domi num deum tuú adorabis, & illi soli seruies. Si has scripturas ita intelligas, vtal seras, eos impiè facere, qui contra hac dei verba, tam clara & manifesta, colunt Sanctos cum Christo regnantes, cultu

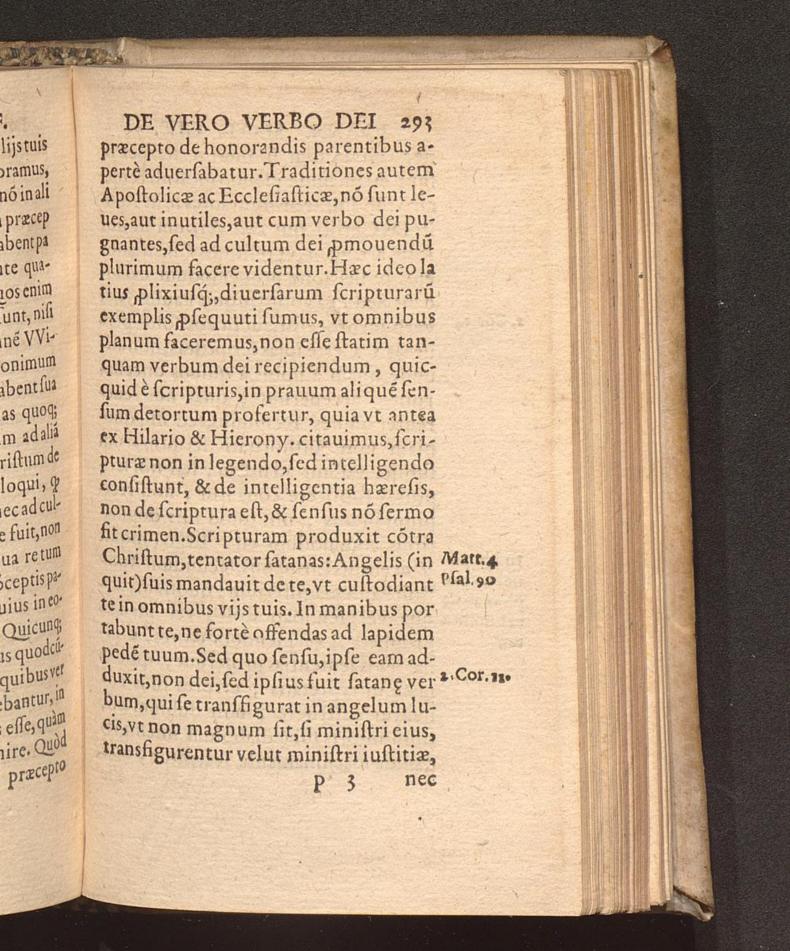
Decultu

Ela 42. 1.Tim. 1 Deut. 6. Mait 4

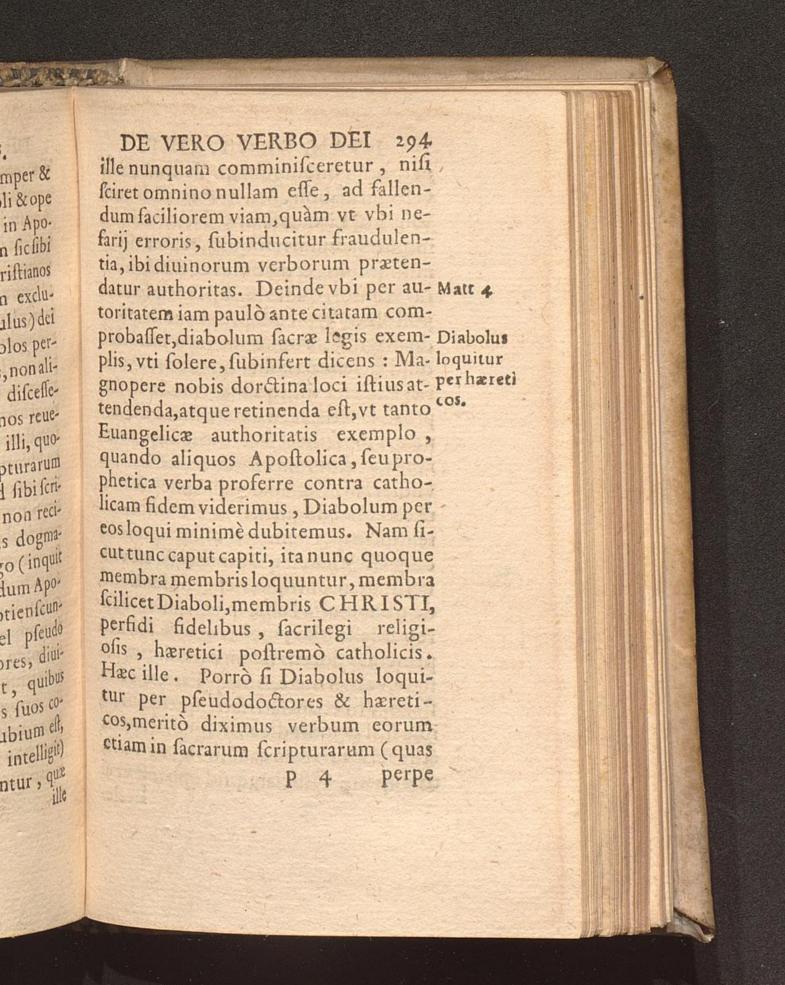

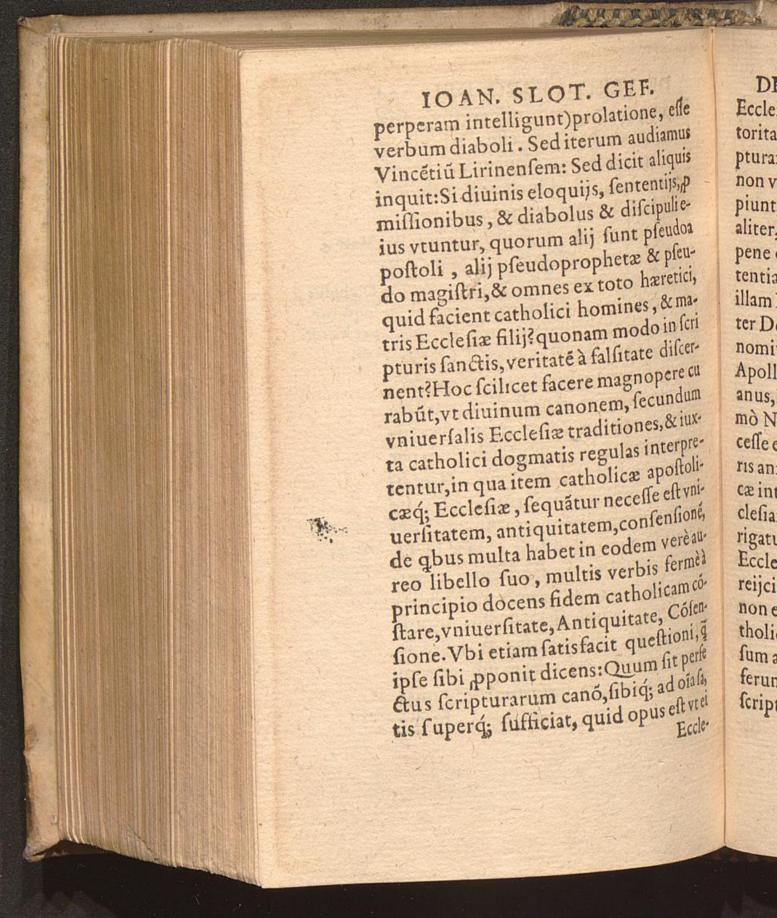
IOANN. SLOT. GEF. D ter nos, sed de eo quemadmodu quod cunt, Cultus du scriptum est, intelligi oporteat. Distintusei gue ergo duplicem cultum, siue adoraconfe tionem, siue seruitutem, & plurimum vita n lucis scripturis his attulisti, vt verbum quitu dei ex eis haurias. Dic esse cultum latrie dicijs vnű, alterum duliæ. Latriæadorationé bus la foli deo deberi dulię, etiam hominibus cia in recte tribui. Duliæ cultum, seruitutem præce achonorem, Paulum hominibus prehæc a stari voluisse, latriæ verò nequaquam. trum, Detorquent aduersus traditiones atauor postolicas & ecclesiasticas, vt eas abole De traditi tande Ezech. 20. ant, scripturam, & dicunt: Scriptumelt: quam In præceptis patrum vestrorum nolite qua m incedere, nec iudicia eorum custodiaeiusq tis. Et illud: Sine causa colunt me,do. Pto,p centes doctrinas & mandata hominum. miser Si has scripturas ita intelligunt, vt earli non 1 authoritate, traditiones omnes humactius nas reijciendas putent, procul sunt iure: verbo dei, sed amplexantur verbumdi nolite aboli. Et quidem quantum spectatad pugn: id quod ex Ezechiele adferunt, vide CIS, & quæso, quam ridiculos & ineptos se lumm metipsos ostendunt, dum hæc adduvt fua F. DE VERO VERBO DEI ű quod cunt, ad pios maiorum nostrorum cul-.Distintus euertendos, quos constat in fide & e adoraconfessione CHRISTI nominis, ex hac urimum vita migrasse. Propheta enim non loverbum quitur de præceptis patrum pijs, & 1uum latrie dicijs iustis, sed patrum Iudæorum (qui orationé bus loquitur) impia præcepta, & iud1minibus cia iniusta redarguit, & hortatur ne in ruitutem præceptis illorum incedant. Sed quid bus præhæc ad nos? Libenter non tam in pajuaquam. trum, quàm in auorum, proauorum, atitiones atauorum incedimus praceptis, donec eas abole tandem ad eos perueniamus, qui plusiptumelt: quam mille & quingentis annis, eadem um nolite qua nos ratione Christum coluerunt, custodiaeiusque colendi rationem partim scriint me, dopto, partim ad nos traditionibus transnominum. miserunt. Sed audi tu gens acephala, an int, vt earú non tuis filijs hæc obijci possint renes humaclius & verius? Dicimus illis optimo ocul funta iure: In præceptis patrum vestrorum verbum dinolite incedere, quoniam non solum n spectatad pugnant cum Traditionibus Apostoliunt, vide cis, & Ecclesiasticis, quas patres eorum ineptos fesummo conamine abrogare contédût, hæc adduvt suam statuat impietate, sed etia cum cunt scriptu

以从用面。因为为这种。 D SLOT. GEF. IOANN. ille n nec mirandum si fuerint semper & fciret sunt etiam nunc pseudoapostoli & ope dum rarij subdoli, transfigurantes se in Apofarij stolos Christi, qui Dei verbum sicsibi tia, il folis arrogant, vt reliquos Christianos datui eius possessione propemodum exclutorita dant. Sed an à vobis (inquit Paulus) dei prob verbum processit, aut in vos solos perg. Cor. 14 plis, uenit? Certè ipsas scripturas, nonaliunde quam à nobis, à quibus discessegnop tende runt, acceperunt, quas nos reue-Euan renter omnes recipimus, sed illi, quoquan niam non authoritati scripturarum pheti subijci volunt ad sidem, sed sibiscrilicam pturas subijcere conantur, non recieoslo piunt in illis, nisi quod suis dogmacutti tibus commodum est. Ergo (inquit mem Vincentius Lirinensis, secundum Apo, Scilic phanas he stoli Pauli magisterium, quotienscunperfi resnouita que velpseudoapostoli, vel pseudo ofisprophetæ, vel psendodoctores, diul-Hæc næ legis sententias proferunt, quibus ces, tur male interpretatis, errores suos cocos, r nentur adstruere, non dubium est, ctiar quin autoris sui (diabolum intelligit) callida machinamenta sectentur, qui

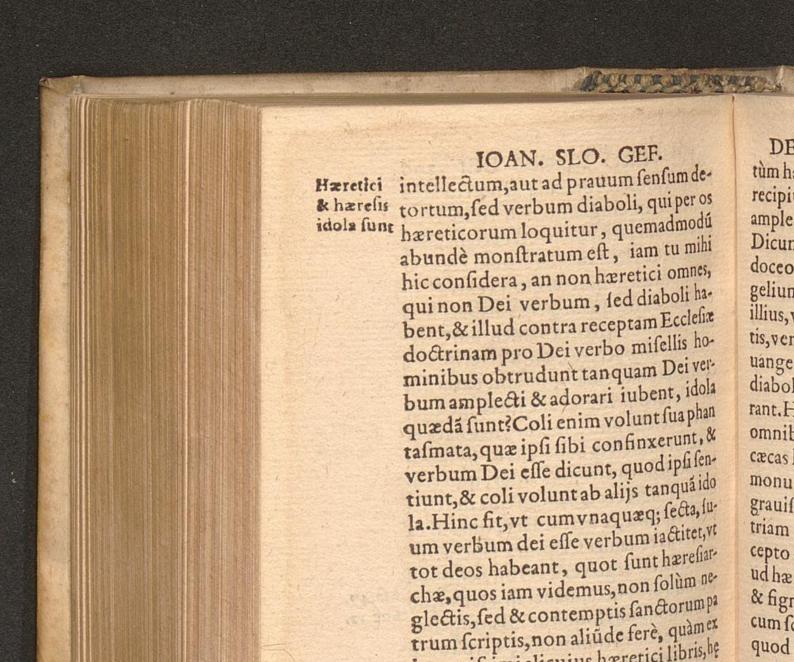
DE VERO VERBO DEI ne, esse Ecclesiasticæ intelligentiæ iungatur au idiamus toritas?Respondet:Quia videlicet scrialiquis pturam sacram, pro ipsa sui altitudine, non vno eodemque sensu, vniuersi acci entils,P cipuliepiunt, sed eiusdem eloquia, aliter atque pfeudoa aliter, alius atque alius interpretatur, vt & pfeupene quot homines funt, tot illinc senhæretici, tentiæ erui possevideantur. Aliter naq; s, & maillam Nouatianus, aliter Sabellius, alido in scri ter Donatus exponit, aliter Arrius, Eute discernomius, Macedonius, aliter Photinus, opere cu Apollinaris, Priscillianus, aliter Iouiniecundum anus, Pelagius, Celestius, aliter postrees, & iuxmò Nestorius. Atqui idcirco multu ne interprecesse est, propter tantos tam varij erroapostoliris anfractus, vt propheticæ & apostolise est vnicæ interpretationis linea, secundum Ee nfensioné, clesiastici & catholici sensus normă dim verèau. rigatur.hæc ille. Quoniam itaque hanc ois fermèà Ecclesiasticæ intelligentie autoritatem olicam córeijciunt aduersarij, & scripturæ verbis te, Cosennon eum qui omnium, qui Ecclesie caiestioni, q tholicæ est, quem eundem esse Dei senm sit perfe sum ambigere no debemus, sed suŭ adq; ad oiala, ferunt, non verbum Dei, productione pus est vtei scripturarum, sed proferut diaboli, qui Eccle. licet

IOANN. SLOT. GEF D licet scripturarum testimonia recitauelitera rit, non tamen veritatem loquutuselt, do, fe quia de suo loquutus est. Ecclesiæ caest ve tholicæ sensus sequendus est, quia quis estec test c quis de suo loquitur, mendacium loquitur: qui autem contra sensum Eccle clesia siæ, & illius consensum loquitur, de chart suo loquitur,, nec dubium quin diateræf bolus per os illius loquatur. Qui econfc nim consentienti totius ecclesie (quam ipfa fa scriptura prædicat esse colunam & sirextra z. Tim. 3. mamentum veritatis, & contestatur potef Matt.18 omnem eum habendum tanquameth lo Ap nicum & publicanum, qui eam non dimu audierit) voci no adhæserit, eiq; noocræ fo bedierit, sed è scripturis ad peruersum est ve sensum detortis, aduersus ecclesiastica tellec intelligentiæ autoritate, aliqd protufecun lerit, ex quaru praua interpretatione, quo 8 hæreses oes natas esse costat, ipsius dia Cælu boli propriú, non dei verbum fuerit. mean Teneamus igitur illam, que firmamen-Cæte tũ est, & colúna veritatis, neq; cuiusq gende authoritate nos ab ea auelli patiamui, intell quamlibet is doctus, & sanctus videara, qu tur, quamlibet etiam multa sacrarum quod

EF recitaue utus est, lefiæ caquia quis cium loum Eccle uitur, de juin dia-Qui esie(quam am & firntestatur quameth eam non eig; nóoeruerfum lesiastica ad proturetatione, pfius diaım fuerit. Grmameneq; cuiusq patiamur, tus videafacrarum lite-

DE VERO VERBO DEI literaru proferat oracula, q non in lege do, sed in intelligendo cossistunt. Non est verbum Dei, vbi nó est ecclesia, nec est ecclesia vbi non est verbum Dei. Po test quidem haberi scriptura extra Ecclesiam, extra quam pelles haberi siue chartæ possunt, item atramentum & literæsiue characteres, quibus scriptura conscripta est, haberi possunt, cæterum ipsa sacrarum literarum intelligentia, extra ecclesia non habetur, nec haberi potest. Hincest q habemus in Symbolo Apostoloru articulu fidei, quo credimus sancta ecclesiam, in qua sunt sacræ scripturæ, & verbu Dei, quia in ea est verus & sanus scripturæ sanctæ intellectus, est ergo veru verbu dei, quod secundu prophetă, manet in æternu, de Esa.40. quo & dominus loquitur in Euangelio: Cælum & terra transibunt, verba auté mea non transibunt.

Cæterum quoniam scripturæ non in le gendo, sed intelligendo consistut, & de intelligentia hæresis est, no de scriptura, quoniam non cotinuò est verbu dei quod profertur ex scriptura perperam intel-

impurissimialicuius hæretici libris, he

reses suas confirmare, nec minore auto

ritate, quæ ab illo scripta sunt, quam quæ in canonicis scripturis reperiun-

tur, proferre. Quæ est, si hæc non estip

sissima idololatria? Neque verò ipsitan

quod ne &f

prohil

homin curua

les)in

DE VERO VERBO DEI tum hæretici, sed & qui dogmata eoru Hæreses fum derecipiunt, atq; ea tanquam verbum dei ampleden ui per os admodú amplectutur, huius idololatriæ rei sunt tes idolola tu mihi Dicunt enim hæresiarchæ, quod ego doceo, dei verbum est, & purum Euanomnes, gelium, mox miseri homines, hominis boli ha-Ecclesia illius, vel diaboli potius per eum loqué ellis hotis, verbum, pro dei verbo, & Christi e-Dei veruangelio amplectuntur, & sic se coram nt, idola diaboli verbo incuruant ac illud adorant.Horrenda est hæc idololatria, & fua phan omnibus modis fugienda. Et tamé huc erunt,& cæcas hominum mentes, præstigijs dædipfisennquaido monum, adductas esse videmus. Sunt grauissimi autores, qui hanc idololafecta, futriam repugnare scribunt primo præactitet,vt cepto decalogi. Et rectè, nam quid alihæresiarudhæresis est, quàm idolum quoddam olum ne-& figmentum, opus manuum hominű, Storum pa cum scilicet quisque, quod sibi placet, , quam ex quod sibi gratum est, eligit in religioi libris, he ne & fide?Hi ergo sunt dij alieni, quos noreauto unt, quam prohibet sequi scriptura, quos miseri homines colunt, & coram quibus inreperiuncuruantur.Si surrexerit (inquit Moynon estipròipsitan ses)in medio tui pphotes, aut qui somtùm nium

(国) 阿里里里

DI

lenti

linar

poste

& fec

ras, &

ni, ni

bassi

eis, id

Quid

verba

Hact

& feq

est, n

fiado

vt fic

aut to

oletu

ætatu

cleric

exerc

Virgi

ta po

do, to

gna, iam |

ti per

IOANN. SLOT. GEF.

ficent,

nium vidisse se dicat, & prædixeritig-Dij alieni num atq; portentum, & euenerit quod allegorice locutus est, & dixerit tibi: Eamus, & se quid signi quamur deos alienos, quos ignoras, & feruiamus eis, no audies verba prophetæ illius, aut somniatoris, &c. Noua dogmata, inquit Vincentius Lirinensis, vetus testamentum allegorico sermone deos alienos appellare consueuit, eòq scilicet ita ab hæreticis ipsorum opiniones, sicut à gentilibus dij sui obseruen tur. Scribit ergo in Deuteronomio be atus Moyses: Si surrexerit (inquit) in mediotui propheta, aut qui somnium vidisse se iactat, id est, magister in ec clesia constitutus, quem discipulivelau ditores sui, ex aliqua reuelatione doce rearbitrentur. Quid deinde? Et prædi xerit(inquit) signum atque portentu, & euenerit quod locutus est. Magnus profectò nescio quis significatur magi ster, & tantæ scientiæ, qui sectatoribus proprijs, non solum que humana sunt nosse, verùm etiam quæ supra hominé sunt, prænoscere posse videatur. Quales ferè discipuli sui suisse iactant, Va-

DE VERO VERBO DEI. lentinum, Donatum, Photinum, Apolceritiiglinarem, cæterosque eiusmodi. Quid rit quod postea?Et dixerit(inquit) tibi: Eamus us, & fe & sequamur deos alienos, quos ignooras, & ras,& seruiamus eis. Qui sunt dij aliepropheni, nisi errores extranei, quos ignora-Joua dobas?id est, noui & inauditi, & seruiamus rinensis, eis, id est, credamus eis, sequamur eos. fermone Quidad extremum? No audies, inquit, uit, eò q verba prophetæillius, aut somniatoris. m opini-Hactenus ille. Nam si audierimus eos, obseruen & sequuti fuerimus deos alienos, hoc omio be est, noua quædam & aliena ab Eccleiquit) in sia dogmata receperimus, necesse est i somnivt fides beatorum patrum nostrorum, ister in ec aut tota, aut certè magna ex parte vioulivelau oletur, necesse est, vt omnes omnium one doce ætatum fideles, omnes sancti, omnes Et prædi clerici & sacerdotes, tot martyrum portentú, exercitus,, tot confessorum millia, tot Magnus virginum meriades, tanta vrbium, tãitur magi ta populorum celebritas & multitutatoribus do, tot prouinciæ, tot insule, reges, renana funt gna, gentes, nationes, totus postremò a hominé iam peneterrarum orbis, Christo capitur. Quatiper catholicam fidem incorporatus, Stant, Valentam

DI

deinc

tyribi

tribus

hucin

ca Ecc

Dei v

ptum

bum]

mur, 8

one p

IOANN. SLO. GEF.

tam logo seculorum tractu, ignorasse, errasse, blasphemasse, quid crederetnescisse, & idola coluisse, pronuncietur. Quod si verum est, vt certè no est, quo hactenus relegatum fuit magisterium spiritussancti, quod Christus Ecclesia promisit & dedit? Sed de his hactenus dixisse sufficiat. Nostrum porrò erit su gere hæcidola, & abhorrere ab hachor renda idololatria, quætanto est grauior, quanto ab ijs qui Christum profitétur, committitur. Ante omnia nobis se mel deliberatum sit, omnia prius & facere &pati, quam vt sequamur deos alienos, errores nimirum extraneos, nouos & inauditos, quos hactenus ignora uimus, vt seruiamus, hoc est, credamus eis. Quin deo potius obtéperemus per fidelissimum suum famulum Moysen dicenti:Non audies verba prophete illius, qui videlicet iubet sequi deos ali. enos, vnum Deum sequamur, vnius veriDei, vero verbo credamus, illius qui multifariam, multisque modis olimloquutus in prophetis, postealoquutus in filio, loquutus in apostolis, loquut

Reb.I.

